

Socialtjänstnämnden i Stockholms stad
Storforsplan 44
106 64 STOCKHOLM **Socialförvaltningen**
Stockholms stad

2017 -05- 30

Registraturet

Ärendet

Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Kruton i Stockholm.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet.

Skälen för beslutet

IVO:s tillsyn har huvudsakligen visat:

- IVO bedömer att verksamheten genomför lämplighetsbedömningar vid inskrivningar. IVO vill dock påtala vikten av att inte göra generella lämplighetsbedömningar i sin dokumentation. Den dokumenterade lämplighetsbedömningen ska vara motiverad utifrån den enskilde unge i förhållande till de kriterier som bestämmelserna anger.
- Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att bemanningen inte är tillräcklig för att ge förutsättningar för att tillgodose de behov av vård som de placerade personerna har och som säkerställer en trygg och säker vård.
- Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att personalens sammantagna utbildningar och erfarenhet inte är tillräcklig för att möta de behov av vård som målgruppen har och säkerställa en trygg och säker vård.
- Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att föreståndaren inte har den sammantagna kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten.
- Verksamheten genomför förbättringsåtgärder utifrån vad som framkommit i klagomål, synpunkter och rapporter.

Övergripande fokus för tillsynen har varit att genom samtal med personal samt barn och unga få kännedom om hur verksamheten fungerar i de delar som har betydelse för att barn och unga ska få en trygg och säker vård. Tillsynen har mot bakgrund av fokuset inriktats

på bemanningen, personalens kompetens, lämplighetsbedömningar och förbättringsåtgärder.

Lämplighetsbedömning

IVO bedömer att verksamheten genomför lämplighetsbedömningar vid inskrivningar. IVO vill dock påtala vikten av att inte göra generella lämplighetsbedömningar i sin dokumentation. Den dokumenterade lämplighetsbedömningen ska vara motiverad utifrån den enskilde unge i förhållande till de kriterier som bestämmelserna anger.

Av den dokumentation som är inskickad till IVO framgår. ”en matchning är gjord, att hemmet är lämpligt med hänsyn till den enskildes behov, ålder, utveckling, utbildning och personliga förhållanden i övrigt och biträdande enhetschef beslutar om inskrivning enligt 3 kap. 11 §SoF”. Lämplighetsbedömningarna ser likadana ut för varje inskriven person och har inget annat innehåll än det ovan skrivna.

Av intervjun framgår att verksamheten använder sig av ett frågeformulär då socialtjänsten ringer med förfrågan om ledig plats. Frågor som besvaras enligt formuläret är bl a om ungdomen har eventuellt missbruk, egen problematik, är dömd tidigare, hotbild samt relationsvåld m m. Föreståndaren gör även en bedömning och tar hänsyn till den grupp som redan bor i boendet. Den bedömning som görs specifikt, dokumenteras inte i alla delar framför föreståndaren.

Det är föreståndaren som beslutar om inskrivning, men då verksamheten även tar emot ungdomar akut under kväll och natt kan det i vissa fall bli den personal som vid tillfället arbetar som tar emot ungdomen och att föreståndaren sedan formellt skriver in vederbörande. Detta kan ske några gånger per år men oftast skrivs ungdomarna in dagtid. Före ungdomarna skrivs in under kväll samt natt har personalen tagit kontakt med den chefsberedskap som staden använder sig av. Chefsberedskapen är något som cheferna på alla HVB i Stockholms stad använder sig av och dit kan personalen ringa för att ”bolla” frågor mm då aktuell föreståndaren inte är i tjänst.

Av 3 kap. 11 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, framgår att det är föreståndaren som ska besluta om in- och utskrivning i ett HVB. Vid inskrivning ska det särskilt kontrolleras att hemmet är lämpligt med hänsyn till den enskildes behov, ålder, utveckling, utbildning och personliga förhållanden i övrigt. Har huvudmannen bestämt en annan ordning för inskrivningen ska denne meddela Inspektionen för vård och omsorg vad som gäller.

Av 3 kap. 3 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:55) hem för vård eller boende framgår att vid

lämplighetsbedömningen ska det särskilt beaktas hur personens behov av vård kan tillgodoses med hänsyn tagen till de arbetssätt och metoder som hemmet använder och personalens kompetens. Det ska även göras en bedömning av om vården kan ges under trygga och säkra former.

Vidare ska det beaktas om placeringen kan innebära negativ påverkan mellan de placerade personerna. Det bör beaktas om skillnader i problembild, ålder och mognad samt kön mellan de placerade personerna kan komma att påverka placeringen negativt.

Av 3 kap. 4 § HSLF-FS 2016:55 framgår att om ett hem för vård eller boende bedöms lämpligt för den person som ansökan om inskrivning gäller ska bedömningen dokumenteras.

Bemanning

IVO bedömer att det vid inspektionen inte har framkommit några omständigheter som tyder på att bemanningen inte är tillräcklig för att ge förutsättningar för att tillgodose de behov av vård som de placerade personerna har och som säkerställer en trygg och säker vård.

Av intervjun och inskickad lista framgår att verksamheten är bemannad dagtid med oftast två till tre personer och kvällstid en eller två personer. Natttid är det en person som arbetar och den personen är vaken. Helger är det två personer som arbetar. Utöver det ovan beskrivna är det en föreståndare, kökspersonal samt en administratör som arbetar dagtid under vardagarna.

Föreståndaren framför att hon anser att vissa arbetspass är för långa för personalen samt att hon anser att det borde vara mer personal än som det är nu. Föreståndaren för en diskussion kring detta med sin arbetsledare i kommunen.

Av 6 kap. 1 § HSLF-FS 2016:55 hem för vård eller boende framgår att vid ett hem för vård eller boende ska det finnas bemanning som ger förutsättningar för att tillgodose de behov av vård som de placerade personerna har och som säkerställer en trygg och säker vård.

Av 6 kap. 2 § HSLF-FS 2016:55 framgår att hem för vård eller boende ska vara bemannat dygnet runt om hemmet tar emot barn. Hemmet behöver dock inte vara bemannat under de tider på dygnet då de placerade personerna inte vistas där. Under dessa tider ska det finnas personal tillgänglig som kan infinna sig i hemmet utan oskäligt dröjsmål.

Föreståndarens kompetens

IVO bedömer att föreståndaren har den sammantagna kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten.

Av intervjun och inskickad lista framgår att föreståndaren har arbetat sedan många år tillbaka, i olika former, med de frågor som berör målgruppen. Föreståndaren är juris kandidat och har läst samt gått flera utbildningar gällande den målgruppen verksamheten tar emot.

Av 5 kap. 1 § HSLF-FS 2016:55 framgår att föreståndaren vid ett hem för vård eller boende ska ha den sammantagna kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten. Föreståndaren ska ha en högskoleutbildning vars innehåll är relevant för den verksamhet som bedrivs vid hemmet, erfarenhet av liknande verksamhet och personlig lämplighet.

Högskoleutbildningen bör omfatta minst 180 högskolepoäng och kan ha en inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap. Vidare bör föreståndaren ha kunskap om den målgrupp som hemmet är avsett för och målgruppens vårdbehov, kunskap om de arbetssätt och metoder som är relevanta för målgruppen, kunskap om regelverket inom socialtjänstens område som gäller den målgrupp som verksamheten är avsedd för, och kunskap om och förmåga att tillämpa det regelverk som rör verksamhet i form av hem för vård eller boende.

Personalens kompetens

IVO bedömer att det vid inspektionen inte har framkommit några omständigheter som tyder på att personalens sammantagna utbildningar och erfarenhet inte är tillräcklig för att möta de behov av vård som målgruppen har och säkerställa en trygg och säker vård.

Av intervjun och inskickad lista framgår att nästan samtliga av personalgruppen är socionomer och några är beteendevetare. Ett stort antal av personalen har erfarenhet av målgruppen eller har arbetat på andra boenden med barn och unga.

Av 3 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, framgår att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Av 5 kap. 2 § HSLF-FS 2016:55 framgår att personalen i ett hem för vård eller boende ska ha den utbildning, erfarenhet och personliga lämplighet som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Personal som ger behandling enligt en viss metod ska även ha en relevant utbildning för den.

Personalens sammantagna kompetens vad gäller utbildning och erfarenhet ska ge förutsättningar för att möta de behov av vård som målgruppen har och säkerställa en trygg och säker vård. Personalen bör ha minst en 2-årig eftergymnasial utbildning. Flertalet bör ha en utbildning med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap.

Förbättringsåtgärder med anledning av inkomna rapporter, synpunkter och klagomål.

IVO bedömer att verksamheten genomför förbättringar med anledning av inkomna rapporter, synpunkter och klagomål.

Av intervjun framgår att verksamheten hela tiden arbetar med förbättringar på olika nivåer. Föreståndaren anser att personalgruppen är bra på förändringsarbete. Det genomsyrar hela arbetet i verksamheten.

Analysen kring den hotbild som finns runt de inskrivna gör personal kontinuerligt och det är en "färskvara". Verksamheten dokumenterar noga incidenter och avvikelser. Om det framkommer synpunkter och klagomål från de inskrivna kommer det ofta upp på de husmöten man har. Dagen efter husmötet har personalgruppen konferens och går igenom det som framkommit och återkopplar senast veckan därefter till de inskrivna. Verksamheten har också en låda där de inskrivna kan framföra klagomål och det går även bra att ta upp synpunkter och klagomål med föreståndaren. Det är viktigt att de som bor på Kruton ska känna att de alltid kan ta upp det som är viktigt för dem. Det har inte framkommit klagomål eller synpunkter från socialtjänsten under senaste året.

Personalen har inte rapporterat något missförhållande enligt lex Sarah sedan juni 2016 då det inträffade en allvarlig incident i boendet.

Av 5 kap. 3 § Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) framgår bl.a. att den som bedriver socialtjänst ska ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet från t.ex. vård- och omsorgstagare och deras närstående, personal, vårdgivare, myndigheter och de som bedriver socialtjänst.

Av 5 kap. 5 § SOSFS 2011:9 framgår att det i 14 kap. 6 § SoL finns bestämmelser om skyldigheten att utan dröjsmål dokumentera, utreda och avhjälpa ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande.

Av 5 kap. 6-8 §§ SOSFS 2011:9 framgår bl.a. att inkomna rapporter (lex Sarah), klagomål och synpunkter ska sammanställas och analyseras för att den som bedriver socialtjänst ska kunna se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet. Vidare ska verksamheten på grundval av dessa analyser vidta de åtgärder som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet. Om det är behövligt ska verksamheten förbättra sina processer och rutiner.

Underlag

IVO genomförde den 2 maj 2017 en förannämld inspektion av Kruton. Vid inspektionen intervjuades föreståndaren och en personal. Inspektörerna samtalade inte med någon inskriven person. Verksamheten hade information om att inspektörerna skulle komma men ville inte samtala. Före inspektionen inhämtades förteckning över personalens kompetens och bemanning. Verksamheten skickade även in kopior på de tre senaste inskrivningsbesluten samt vilken lämplighetsbedömning som är gjord på dessa.

Personalen har faktakontrollerat protokollet från inspektionen.

Ytterligare information

IVO ska enligt 3 kap. 19 § SoF inspektera HVB för barn och unga minst en gång per år. Inspektionerna kan vara förannämlda eller oanmälda. Den som inspekterar verksamheten ska samtala med de barn och unga som samtycker till det.

Kruton är en verksamhet som vänder sig till ungdomar/unga vuxna som är utsatta för hedersrelaterat våld. Boendet har plats för åtta flickor/unga kvinnor i åldern 16 till 25 år. Vid inspektionstillfället var sex personer inskrivna.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Eva Kågström. I handläggningen har inspektörerna Jenny Lindfors deltagit. Inspektören Eva Stoor Karlberg har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Eva Kågström

Eva Stoor Karlberg

Kopia till: Verksamheten